

Sygn. akt I ACz 25/17

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jan Kremer
Sędziowie:	SSA Jerzy Bess SSA Robert Jurga

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2017 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa D. D. (1)

przeciwko D. D. (2)

o rozwód

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 13 października 2016 r. w przedmiocie zmiany postanowienia o zabezpieczeniu roszczeń alimentacyjnych (pkt. 1 i 2), sygn. akt I C 855/14

po s t a n a w i a:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten tylko sposób, że w punkcie I. kwotę 400 (czteryście złotych), zastąpić kwotą „500 (pięćset złotych), a w pozostałej części zażalenie oddalić

SSA Jerzy Bess SSA Jan Kremer SSA Robert Jurga

I ACz 25/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Tarnowie zmienił postanowienie Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 8 października 2015 r. w przedmiocie zabezpieczenia roszczenia alimentacyjnego małoletniej córki stron w ten sposób, że zasądził od pozwanej tytułem alimentów na rzecz małoletniej N. D. kwotę po 400 zł miesięcznie płatną do rąk powoda z góry do 10 tego każdego po sobie następującego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, do czasu prawomocnego zakończenia postępowania, w miejsce ustalonej wcześniej w postanowieniu z dnia 8 października 2015 r. kwoty 200zł. a w pozostałym zakresie wnioski powoda oddalił.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że postanowieniem z dnia 8 października 2015 r. Sąd Okręgowy w Tarnowie w toku postępowania rozwodowego pomiędzy D. D. (2) i D. D. (1) zabezpieczył roszczenia alimentacyjne małoletniej córki stron N. D. w ten sposób, że zasądził od pozwanej D. D. (2) na rzecz małoletniej N. D. alimenty w kwotach po 200 zł miesięcznie, płatne do dnia 10 – tego każdego następującego po sobie miesiąca do rąk powoda D. D. (1) z

ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat w terminie, do czasu prawomocnego zakończenia postępowania, w miejsce alimentów ustalonych ugodą sądową zawartą przed Sądem Rejonowym w(...)w dniu 27.10.2008r. w sprawie III RC 155/08, a w pozostałym zakresie wnioski powoda o udzielenie zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych oddalił, przy czym należy dodać, że powód żądał udzielenia zabezpieczenia w kwocie po 800 złotych miesięcznie. Głównymi przesłankami, które były brane pod uwagę przy ustalaniu wysokości kwot, którymi pozwaną zobowiązano do przyczyniania się do pokrycia kosztów utrzymania i wychowania małoletniej córki były sytuacja majątkowa stron oraz potrzeby dziecka. Sąd miał mianowicie na uwadze, fakt, że D. D. (1) na datę orzekania o zabezpieczeniu pracował w firmie (...), gdzie zarabiał około 1200 zł netto miesięcznie, w innej firmie, gdzie pracował wcześniej jako pracownik ochrony miał urlop bezpłatny. Była to firma (...) sp. z o.o. w K.. Powód posiadał wówczas oszczędności w wysokości 6.000 zł. Z kolei w zakresie sytuacji majątkowej pozwanej, Sąd miał na uwadze, że pracowała ona wówczas w Szpitalu im. (...) w K. i zarabiała 1.700 zł brutto, a do końca września 2015 roku pracowała także w Zakładzie opiekuńczo-leczniczym gdzie zarabiała drugie tyle. Posiadała ona oszczędności w wysokości 25.000 zł zgromadzone na rachunku bankowym. Jak wskazywał powód we wniosku o udzielenie zabezpieczenia z dnia 14 lipca 2015 roku potrzeby małoletniej córki wynosiły miesięcznie rzekomo 1000 złotych. Wnioskiem z dnia 13 czerwca 2016r. powód D. D. (1), reprezentujący interesy małoletniej N. D., wniósł o zmianę postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych małoletniej N. D., poprzez nakazanie pozwanej D. D. (2) łożenia na utrzymanie małoletniej córki kwoty 800 zł miesięcznie, Na uzasadnienie wniosku, powód wskazał, że aktualnie pozwana przekazuje na rzecz małoletniej córki kwotę po 200 zł na podstawie wydanego w niniejszej sprawie postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 8 października 2015 r. Powód wskazał, że kwota ta jest dalece niewystarczająca na pokrycie wydatków związanych z potrzebami każdego dziecka. Z powodu trudnej sytuacji materialnej ojca małoletniej który utracił uprawnienia do wykonywania zatrudnienia w (...) sp z o.o., a co za tym idzie utracił stały dochód, nie jest on w stanie sprostać obowiązkowi samodzielnego de facto utrzymania małoletniej córki stron, mając do dyspozycji pomoc od pozwanej jedynie w kwocie 200 zł miesięcznie. Zarobek powoda wynosi obecnie 1.355 zł netto miesięcznie, plus około 400 zł ze zlecenia jako pracownik ochrony niewykwalifikowany. Powód wskazał, że potrzeby małoletniej wynosząc około 1.600 zł miesięcznie, a przy braku stałego dochodu powoda, sytuacja wymaga większej partycypacji ze strony pozwanej. W ocenie Sądu Okręgowego, wnioski powoda o podwyższenie kwoty alimentów przyznanej mu od pozwanej postanowieniem tutejszego Sądu z dnia 8 października 2015 r. zasługiwał na uwzględnienie jedynie w zakresie uznanym przez pozwaną, tj. do kwoty 400 zł a i to tylko i wyłącznie dlatego, że sama pozwana uznała ten wniosek godząc się płacić tytułem alimentów kwotę wyższą niż dotychczas. Gdyby nie ten fakt, to wniosek zostałby oddalony w całości. W rzeczywistości bowiem, od momentu wydania powyższego postanowienia pomiędzy stronami, nie doszło do żadnych zmian w zakresie sytuacji majątkowej i możliwości zarobkowych stron, które uzasadniałyby konieczność zmiany kwot alimentów przyznanych powodowi uprzednio wydanym postanowieniem o zabezpieczeniu. Powód bowiem po raz kolejny we wniosku o zmianę alimentów wskazał przede wszystkim na potrzeby córki N. D., przy czym nie wskazywał żadnych nowych potrzeb ani wydatków, które by nie istniały w dacie poprzedniego orzekania o zabezpieczeniu, jedynie podwyższał, również bez dania racji po temu sumaryczną wysokość wydatków, o czym jeszcze szerzej niżej. Powód podał co prawda, że utracił uprawnienia do wykonywania zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy (...) sp. z o.o. i pracuje obecnie w firmie (...), gdzie zarabia 1355 zł netto plus 400 zł ze zlecenia jako pracownik ochrony niewykwalifikowany. Wskazać jednak w tym miejscu należy, iż sytuacja majątkowa powoda uległa w istocie nawet poprawie w porównaniu do stanu z chwili wydawania przez Sąd orzeczenia z dnia 8 października 2015 r. Wówczas bowiem powód był zatrudniony w firmie (...), zarabiając kwotę jedynie 1200 netto, jak sam podawał w protokole z dnia 8.10.2015 roku. Powód przebywał już wówczas na urlopie bezpłatnym udzielonym mu przez pracodawcę (...) sp. z o.o., a więc nie otrzymywał z tego tytułu żadnych środków finansowych i to potencjalne jego źródło dochodu nie było brane pod uwagę przez Sąd. Z kolei po stronie pozwanej także nie nastąpiła istotna zmiana okoliczności, bowiem do końca września 2015 roku pracowała ona zarówno w szpitalu w K., gdzie pracuje nadal do chwili obecnej, jak i w innym miejscu w zakładzie opiekuńczo leczniczym, gdzie zarabiała drugie tyle co w szpitalu – i takie też jej zarobki wziął Sąd pod uwagę, jako potencjalnie możliwe do osiągnięcia, przy ustalaniu wysokości jej zobowiązań alimentacyjnych w październiku 2015 roku. Pozwana w dalszym ciągu wykonuje te dwie prace, a jej sytuacja materialna uległa wręcz pogorszeniu, dlatego że pozwana wyprowadziła się z domu rodzinnego powoda i zamieszkuje obecnie oddzielnie, co każe sądzić, że zwiększyły się jej koszty utrzymania. Wreszcie nie uległy żadnej zmianie potrzeby małoletniej N. D., albowiem powód w swoim wniosku

nie wykazuje bynajmniej aby od października 2015 roku powstały jakikolwiek nowe, a konieczne wydatki, które jest zmuszony ponosić w związku z wychowywaniem małoletniej córki. Owszem powód w swoim wniosku z lipca 2015 roku szacował koszty utrzymania dziecka na kwotę 1000 złotych, a obecnie wskazał kwotę 1600 złotych, ale nie podał żadnego racjonalnego argumentu potwierdzającego wzrost tych wydatków. Przeciwnie, świadek z najbliższej jego rodziny – siostra W. D. – zeznała, że powód wydaje na dziecko tysiąc złotych miesięcznie. Zresztą nawet taka kwota wydaje się wątpliwa w świetle zestawienia z karty 293 akt sprawy, gdzie powód podaje, że płaci na dziecko 95 złotych z tytułu opłat za Internet i telefon, podczas gdy typowy wydatek na dziecko w tym wieku to co najwyżej telefon na kartę, płatny ok. 50 złotych co trzy miesiące. Z kolei z Internetu korzysta zapewne cała rodzina, zatem część wydatków przypadających z tego tytułu na dziecko to maksymalnie 10 złotych, zatem łącznie racjonalne miesięczne koszty można by przyjąć na poziomie maksymalnie 30 złotych. Podobnie niewiarygodne, by powód wydawał 200 złotych miesięcznie na wydatki szkolne, co dawałoby kwotę 2400 złotych rocznie. Typowe koszty wskazywane w różnych sprawach przez rodziców dzieci w podobnym wieku nie przekraczają 1000 złotych rocznie i to przy założeniu, że kupują podręczniki, a wydaje się że N. korzysta w tym roku w programów rządowych darmowych podręczników, skoro powód nie przedstawia żadnych rachunków za zakup tych książek. W takim wypadku przyjęcie wydatków na kwotę roczną 600 złotych wydaje się zupełnie uzasadnione, co daje miesięcznie 50 złotych. Wydatki na jazdę konną to próba wyłudzenia nienależnych alimentów, skoro siostra powoda przyznaje wprost (karta 346), że na żadne konie N. obecnie nie chodzi. Natomiast wydatki na wycieczki do ZOO, przyjęcia, wakacje, kolonie czy kieszonkowe są wydatkami które nie mieszczą się w kategorii wydatków koniecznych do utrzymania. W efekcie koszty niezbędnego utrzymania małoletniej można by policzyć co najwyżej w kwocie 200 złotych opłat, 30 złotych za Internet i telefon, 50 złotych za szkołę, 200 złotych ubrania, 350 złotych jedzenie i 150 złotych na kosmetyki i lekarstwa, co daje miesięcznie niecałe tysiąc złotych. Zważywszy zaś karygodną i całkowicie naganną postawę powoda, który uporczywie od wielu miesięcy uniemożliwia matce dziecka nawiązanie z nim jakiegokolwiek relacji i odbycie choćby jednego normalnego kontaktu, sabotując decyzje Sądu w przedmiocie kontaktów poprzez odmowę zabierania dziecka na takie spotkania, żądanie przez niego alimentów od matki dziecka jawi się nadto wręcz jako sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Z tych wszystkich powodów dalej idące żądanie zmiany zabezpieczenia co do alimentów niż uznane przez samą pozwaną musi zostać oddalone.

Postanowienie to zaskarżył powód w zakresie oddalającej wniosek o zabezpieczenia roszczenia ponad kwotę 400 zł.

Zarzucił mu obrazę przepisów art. 135 § 1 oraz § 2 k.r.o. poprzez ich niezastosowanie i pominięcie faktu, iż zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionych do alimentacji oraz zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego a także, że wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać, że samodzielnie może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach utrzymanie lub wychowanie uprawnionego co w konsekwencji spowodowało nieadekwatne do możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanej ustalenie kwoty alimentów z pominięciem twierdzeń podniesionych przez powoda, w szczególności faktu, pogorszenia się jego sytuacji majątkowej wobec konieczności zaciągnięcia pożyczek n życie w sytuacji gdy możliwości zobowiązanej są znacznie i ma ona żadnej inne osoby na utrzymaniu a także, że opieka całościowo spoczywa na powodzie a co więcej Sąd błędnie przyjął, że nie uległy żadnej zmianie potrzeby małoletniej, obrazę prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. co miało istotny wpływ na rozstrzygnięcie w przedmiocie ustalenia kwot zabezpieczenia polegające na nie wyprowadzeniu ze zgromadzonego materiału dowodowego na obecnym etapie postępowania właściwych i logicznie poprawnych wniosków w zakresie aktualnej sytuacji materialnej powoda i jego możliwości zarobkowych wydatków ponoszonych w związku z zapewnieniem małoletniej córce stron prawidłowej egzystencji, obrazę przepisów prawa procesowego w postaci art. 730 § 1 k.p.c. 753 § 1 k.p.c. e zw. z art. 135 k.r.o. poprzez uznanie, że powód nie uprawdopodobnił roszczenia o zasądzenie alimentów na poziomi żądanych kwot. Wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez nakazanie pozwanej lożenia na utrzymanie małoletniej córki kwoty 800 zł miesięcznie względnie uchylenia postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zażalenie w części jest zasadne.

Zgodnie z art. 730 § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Przy czym interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Artykuł 753 § 1 k.p.c. zdanie drugie w sprawach o alimenty przewiduje wyjątek od tej reguły i wymaga, by uprawniony jedynie uprawdopodobnił istnienie roszczenia.

Wskazać należy, że uprawdopodobnienie jest środkiem łagodniejszym niż jego udowodnienie. Należy więc przyjąć, że roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli istnieje wiarygodna szansa na jego istnienie. Niewątpliwie jednak ów wniosek może się nie ostać w świetle głębszej analizy stanu faktycznego i prawnego, co jednak nie ma wpływu na ocenę zasadności udzielenia zabezpieczenia. Istota postępowania zabezpieczającego wyraża się bowiem w tym, że sąd dokonuje jedynie pobieżnej analizy dostarczonego przez wnioskodawcę materiału dowodowego. Możliwość dojścia, w wyniku pełnego postępowania, do wniosku o niezasadności roszczenia, jest więc oczywistym założeniem tej instytucji.

Podstawą zmiany zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych na wniosek uprawnionego jest art. 753 k.p.c. w zw. z art. 138 k.r.o. zgodnie z którym razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez pojęcie "stosunków" należy rozumieć okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lipca 1974 r., II CO 9/74, Legalis).

Sąd Apelacyjny nie w pełni podziela stanowisko Sądu Okręgowego, że powód nie uprawdopodobnił zmiany stosunków o której mowa w art. 138 k.r.o. w okresie od wydania postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnowie dnia 8 października 2015 r.

Wbrew stanowisku Sądu Okręgowego faktyczne możliwości zarobkowe powoda uległy zmianie, a nadto orzekając o wniosku o zmianę wysokości zabezpieczenia na plan pierwszy wysuwają się potrzeby dziecka. Powód w części uprawdopodobnił, że zmieniły się jego możliwości zarobkowe od których zależy ustalenie wysokości alimentów przyznanych na rzecz córki stron. Okoliczność, że powód utracił uprawnienia do wykonywania zawody ochroniarza nie wypłynęły bezpośrednio na wysokość jego faktycznych dochodów, ale na ocenę jego możliwości zarobkowych w pewnym stopniu tak. Zarobki powoda wynoszą obecnie 1355zł plus dodatkowe zlecenia jako pracownik niewykwalifikowany około 400 zł miesięcznie, a więc są nieco niższe niż we wcześniejszym okresie czasu. Uwzględniając ten poziom dochodów i potrzeby dziecka, wbrew stanowisku Sądu Okręgowego obejmują one także organizację czasu wolnego i rozrywki np. wizytę w ZOO, zasadnym było nawet przy ustaleniu kosztu utrzymania dziecka na 1000zł ustalić poziom alimentów na kwotę 500zł odpowiadającą połowie przyjętych przez Sąd I instancji kosztów utrzymania dziecka. Koszty własnego utrzymania powoda, czy spłata kredytów nie wpływają na przedstawione przez Sąd Apelacyjny stanowisko. Sytuacja zarobkowa pozwanej nie uległa zmianie, a więc nawet przy wynajęciu mieszkania alimenty w kwocie 500zł mieszczą się w jej możliwościach zarobkowych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny postanowił jak w sentencji na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

SSA Jerzy Bess SSA Jan Kremer SSA Robert Jurga